

Atleten – et grenseløst aktivitetshus

2018 RAPPORT: Ekstrastiftelsen

Vadsø ak fikk i 2018 tilskudd kr 750 000

Dette er vår rapport.

*Sluttrapport for Helse-prosjektet Atleten, et
grenseløst aktivitetshus, Vadsø atletklubb.*

Prosjektnummer 2018/HE1-213508

Søkerorganisasjon: Norges idrettsforbund og paralympiske komité

Vadsø Atletklubb er med i Norges bryteforbund og Norges friidrettsforbund. Klubben har i prosjektperioden gitt tilbud om brytetrening (begge stilarter), handbak for jenter, brasiliansk jiu-jitsu og MMA. I tillegg har vi i mange år hatt egen idrettsskole, der friidrett og friluftsliv har vært hovedbasen.

I 2018 rekrutterte vi mange jenter, de fleste fra muslimske miljøer. Vi har deltatt på alle lokale stevner. Og vi har reist til NM på de viktigste stevnene i Norge.

Mange benytter seg av vårt treningssenter. Her praktiserer vi flytende aldersgrense. De som er under 18 år får trene der i følge med en voksen eller med våre egne trenere. Vi legger også til rette for at de som ikke kan betale kommer inn under andre ordninger (eks fritidsfondet / Vadsø kommune).

Med midler fra ekstrastiftelsen opprettet vi i 2018 tilbud om dans en gang i uken. I motsetning til de andre aktivitetene var det flest etnisk norske som deltok på dette tiltaket. Pernille og Maja, begge fra Vardø har vært instruktører. Anne Therese Eriksen (styremedlem) som bl a er lærer ved kulturskolen i Vardø har vært deres mentor. Dansesalen er knyttet opp mot treningssenteret. Den brukes også som moske på fredagene. Vi forsøkte å få til et samarbeide med Vadsø kommune, men fikk det ikke til. Kommunen startet valgte isteden å sette i gang et lignende tilbud i regi av ungdomsklubb. Vi fikk laget en egen videosnutt av den jobben vi har gjort.

Tre av våre ungdommer har deltatt på lederkurs i regi av Finnmark idrettskrets lederopplæring i Vadsø og i Kirkenes. To av ungdommene har vært medlem i en annet idrettslag tidligere, men har sluttet med aktiv idrett. Mahad Hassan, vår vaktmester deltok i

Kirkenes. På begge arrangementene var dette de eneste deltakerne med ikke – vestlig bakgrunn.

Vadsø ak har flere utøvere som hevder seg på nasjonalt nivå. Noen av dem er ennå ikke norske statsborgere. Tidligere år fikk disse utøverne delta på nasjonale samlinger, samt reise med landslaget til stevner utenfor Norge på klubbens regning. Den nasjonale politikken på dette området er nå endret, noe vi tror er uheldig for integreringen.

Transport: For å sørge for at barn kommer på trening har vi i sesongen hente barn / unge fra lavinntektsfamilier til ulike aktiviteter. To ganger i uka har den grønne brytebussen gått mellom ytrebyen, der de fleste bor og Atleten kulturhus hvor de fleste aktivitetene våre foregår. Mangel på offentlig transport, og vær og kulde gjøre det i perioder uforsvarlig for de minste å gå. Mange av de yngste rekker ikke treningen dersom de skal hjem og spise.

Våre to busser er også regelmessig i bruk ved andre aktiviteter. Vi kjører på tur for å besøke ulike steder og vi deltar på stevner i hele Nord-Norge.

Dropp in kulturskole I prosjektperioden har klubben ukentlig invitert til Dropp inn kulturskole. De fleste samlingene har vært på fredagene, etter at skoleuken er over. Samlingene har hatt mange ulike tema: plast og strandrydding, gjenbruk og omsøm, fargebruk og ulike maleteknikker. Vi har forsøkt oss på å lage lim, vi har laget mat av ulike slag og i desember bakte vi og pyntet pepperkaker. Klubben disponerer flere symaskiner, og flere av deltakerne har reparert og sydd om egne klær. Andre har fått klipt og sydd handlenett av gamle gardiner. Noen har sydd forklær til bruk på skolen i Mat og helse.

I tillegg til bruk av egne instruktører har vi hatt besøk fra organisasjonen Peacepainting <https://www.peacepainting.org/blog> som gav oss en lærerik dag. Planen er å lage en utstilling med disse bildene, men vi er ikke helt i mål med denne.

Vi har vært på kino og sett filmen «Brennende minner» hvor to av våre unge jenter fikk delta som skuespillere (Halima og Sama fra Sudan)

Atleten kulturhus har i prosjektperioden gjennomført to store prosjekter. Chiles to Child, støttet av Barensekreteriatet og Fargerike smaker med tilskudd fra Gjensidige stiftelse og Fiskeridirektoratet. (egne rapport).

Leksehjelp En gang i uka gjennom hele året har vi gitt tilbud om leksehjelp. Undervisningen har vært lagt til den samme dagen som treningen for de minst har vært gjennomført. Dette har vært svært positivt mottatt, og bidratt til økt rekruttering til klubbens ulike treninger.

Etter undervisningen er det gjerne blitt servert enkelmat basert på det vi har fått fra Kiwi den dagen. I tillegg har vi gjennom hele året hatt ungdommer (ca 10 stk) som har fått sporadisk hjelp med sine oppgaver. Noen av dem har møtt opp, mens andre har sendt oss oppgaver via messinger. Spesielt den største gruppen har vært viktig å følge opp, overgangen fra ungdomskolen til videregående er smertefull for mange. Røde kors drev tidligere leksehjelp i kommunen med har avsluttet denne tjenesten.

Varanger aktiv (Varanger sportscamp) som startet som et sommertilbud, er gradvis utvidet til å bli en helårig aktivitet. Vi har hatt samtaler med ungdommene som i første omgang ønsker aktiviteter som gjør at de kommer seg ut av byen og opplever andre ting, noe de kan snakke om slik andre forteller om sin ferie.

Tilbud om ulike fysisk aktivitet gjennom hele året er den viktigste hjørnesteinen i klubben.

Varanger Aktiv gjennomføres som et samarbeide mellom Ak 54 Vardø og Vadsø ak. I 2017 ble prosjektet utvidet til å inkludere miljøer i Murmansk som jobber med vanskeligstilte russiske barn og deres foreldre.

Vadsø ak driver egen idrettsskole for barn og unge hvor ulike former for friluftsliv er en av bærebjelkene. Friluftsliv kultur står sterkt i Finnmark. De fleste norske familier har egne hytter med skuter og tradisjon for å jakte, sanke, gå på ski eller sykle i terrenget. 99 % av de unge fra et voksende innvandrer miljø er ikke en del av denne tradisjonen. Tilbud om å dra på aktiviteter knyttet opp mot friluftsliv er derfor en viktig del av integreringen.

Å tilby friluftsliv til innvandrerbefolkningen kan by på utfordringer, ikke minst gjelder det vår egen oppfatning av hva som kan defineres som friluftsliv. Turene blir gjerne kortere, matpausene blir ofte lengre – men gleden av å komme ut i naturen er like stor. Vi jobber kontinuerlig med å få medlemmene til å bidra, også med egne «midler». I 2018 innførte vi krav om at alle måtte ha med seg egen mat, dette for å få ned forventningene om at turlederne skal fikse alt. Vi kjøper nå kun inn drikke et par ganger, samt delt ut kjøtt og annet godt som vi har fått fra KIWI slik at turdeltakerne kunne lage sin egen mat. Vi har isteden brukt pengene til å kjøpe inn primus, og bokser til å transportere utstyr vi trenger; kopper, fat og bestikk av hardplast som gjør at vi unngår å bruke engangsbestikk.

Vi har i mange år hatt et nært samarbeide med Finnmark friluftsråd. I 2018 ble en av våre ungdommer (Selma) engasjert som instruktør på sommerens leirskole som regelmessig blir gjennomført i flere av fylkets kommuner. I Vadsø kom den inn for få søkere til at arrangementet normalt kunne gjennomføres. Fire av våre unge medlemmer, alle fra lavinntektsfamilier fikk derfor delta gratis. Jentene våre (alle muslimske) fikk slik delta på en ukes leir kostnadsfritt, samtidig som klubben kjøpte inn nødvendig personlig utstyr. Det må her nevnes at samme leir ble avvirket i 2019, denne gangen kom det nok søkere, ingen innvandrerbarn fikk derfor delta.

Ekkerøy: Fugletitting, grilling, besøk på Team Østgård (hunder), bading, sandbryting
Kibergsneset: Vi ser på kulturminner og har «leker» i de gamle krigsminnene Vadsø:
Turorientering bak byen med kart, besøk på bondegård / riding. Varangerfjorden: Fisketur / krabbefangst med Kjartan. Vestre Jakobselv: Fisking, grilling og sandfotball Høyvik /
Gammerabben: Bærplukking, sanking av gressløk Krampenes: Besøk i reingjerdet /
muldebærtur Nesseby: Terrensløp for store og små, besøk hos sauebonde Hamningberg:
Kulturtur med innslag av terrensløp Gamvik: Besøk på julenisse museet, overnatting på
rorbuanlegg

Svømming Det er i prosjektperioden gjennomført to svømmekurs for «store» jenter. Vi startet med 15 jenter, alle med muslimsk bakgrunn. To av jentene ble rekruttert gjennom byens ungdomssenter, de andre gjennom bekjentskap. Kurset ble i sin helhet gjennomført i samarbeid med Vadsø kommune, bassengtjenesten. Kommunen tok alle utgiftene knyttet til bruk av bassenget. De stilte også med kvinnelige instruktører. Klubben stod for rekrutteringen og stilte med kvinnelig vakt på bassengkanten. Vi skaffet også tilveie badedrakter for dem som ikke hadde det selv. Deltakerne betalte kun medlemskontingent i klubben på kr 200,-

Det kan by på store utfordringer å tilby svømmeundervisning til ungdommer med innvandrerbakgrunn. Vi opplever at flere har en opplevelse av at de kan svømme, men de synker gjerne «som en stein» når de kommer på det dypeste. Flere av de som deltok hos oss, har «fritak» fra skolesvømmingen. Drukningstallene i Norge er høye så her er det mye å ta tak i. Vi fikk også gjennomført to svømmekurs for menn. Stein som kommer fra stillingen som idrettslærer ved Vadsø videregående skole, fikk ansvar for tilsammen åtte menn fra ulike nasjoner som aldri har lært å svømme. Geir som er leder for bassengtjenesten i Vadsø

kommune, sørget for å gi oss tilgang på formiddagen og bidro også med det nødvendige vaktholdet. I tillegg fikk deltakerne gratis badetøy i og med at klubben jevnlig overtar det tekstiler som til enhver tid blir glemt igjen i hallen. Vi har også hatt flere turer til Vardø og til Barents badet i Kirkenes. Vadsø ak fikk i 2019 et tilskudd på kr 1500,- fra sjøfartsdirektoratet for å gi de unge mulighet for å svømme i havet. Tilskuddet var betraktelig mindre enn vår søknadssum, vi greide derfor ikke å få gjennomført det slik vi hadde planlagte.

Strandrydding Vadsø Atletklubb er et idrettslag som er avhengig av inntekter for å kunne drive vår virksomhet. Rydding av marint forsoylede områder har de siste årene vært en av våre viktigste aktiviteter. Små og store har vært med på ulike aksjoner, det gir god lagånd og vi kommer oss ut i naturen – en flott form for friluftsliv. Vi har videre deltatt i alle Hold Norge Rent sine aksjoner. Under aksjonen «Før fuglene kommer» samarbeidet vi i 2018 med Scandic hotell. Vi bidro bl a med avfall sekker og hansker, samt kart over områder som burde ryddes.

Sauene i Varanger spiser store mengder tang, og det er ingen som tviler på at de med dette får i seg plastpartikler av ulike slag. I 2018 tok klubbens kontakt med landbruksmyndighetene på fylkesnivå, og det ble sendt ut en epost fra oss til alle bøndene i håp om at de ville ta ansvar. Vi har bl. a delt ut poser, hansker og informasjonshefter mottatt fra Hold Norge Rent. Vi mener nå bestemt at Varangerbøndene er blitt bedre til å rydde opp etter seg. Som takk for vårt initiativ fikk vi traktorhjelp til å samle inn store mengder gammel piggtråd som vi fant i strandkanten (Ekkerøy øst).

Også denne sesongen har vi samarbeidet med de mange bygdelagene langs fjorden, med russen og men andre frivillige. I tillegg har mange av klubbens egne medlemmer deltatt og slik opparbeidet «kapital» slik at de kan trener gratis på treningssenteret vårt.

Vekta for innsamlet marint avfall er oversendt Hold Norge Rent for registrering i ryddeportalen. Vi arbeider på en måte som gjør det komplisert å selv registrere i portalen, vi har kun en aksjonskode for hele Varanger. Store mengder gjør det tilnærmet umulig å registrere på type funn, antall deltakere varierer fra dag til dag.